

בעולם ולא מוצאת מקום מנוחה עד שישלמו מעשיו. משום זה צריך אדם להתבונן תמיד במעשיו וישוב לפני אדונו.

וכשהתבונן דוד המלך בדיני האדם הללו, הקדים ואמר, (תהלים קד) ברכי נפשי את ה', בטורם תצא מן העולם, בעוד שאת נמצאת עם הגוף. וכל קרבי את שם קדשו - הם אברי הגוף שמשתתפים כאחד עם הרוח. עכשו בשתמצאו עמה, הקדימו לברך את השם הקדוש טרם שיבא זמן שלא תוכלו לברך ולחזור בתשובה. ועל זה אמר ברכי נפשי את ה' הללויה. באו אותם החברים ונשקו את ראשו.

רבי חייא פתח ואמר, קחו מאתכם תרומה לה. בא וראה, כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, לא ברא אלא פדי שיבאו ישראל ויקבלו את התורה. בתורה נברא העולם, ועל התורה הוא עומד. זהו שכתוב (ירמיה לב) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי. התורה היא ארץ חיים בעולם הזה, וארץ החיים בעולם הבא.

וכר מי שמשתדל בתורה, כאלו השתדל בהיכלו של הקדוש ברוך הוא, שהיכלו העליון של הקדוש ברוך הוא היא התורה. וכשאדם עוסק בתורה, הקדוש ברוך הוא עומד שם ומקשיב לקולו, פכתוב (מלאכי א) ויקשב ה' וישמע וגו'. ונצול האדם משלשה דינים: מדין העולם הזה, ומדין מלאך המות שלא יכול לשלט עליו, ומדין הגיהנם.

ויכתב ספר זכרון. מי הוא? אלא יש ספר למעלה ויש ספר למטה. זכרון - (אוח) הבטת הקדוש

אתר נייחא, עד דישתלים עובדוי. בגין דא, בעי בר נש לאסתכלא תדיר בעובדוי, ויתוב קמי מריה.

וכר אסתפל דוד מלכא בדינין אלין דבר נש, אקדים ואמר (תהלים קד) ברכי נפשי את יי', עד לא תפוק מן עלמא, בעוד דאנת אשתכחת עם גופא. וכל קרבי את שם קדשו, אינון שייפי גופא, דמשתתפי כחדא ברוחא. השתא דתשתפחון עמה, אקדימו לברכא שמא קדישא, עד לא ימטי זמנא דלא תיכלון לברכא, ולא תבא בתיובתא, ועל דא אמר ברכי נפשי את יי' הללויה. אתו אינון חברייא ונשקו רישיה.

רבי חייא פתח ואמר, (דף ר' ע"א) (שמות לה) קחו מאתכם תרומה ליי'. תא חזי קדשא בריך הוא כד ברא עלמא, לא ברא ליה, אלא בגין דייתון ישראל, ויקבלון אורייתא. באורייתא אתברי עלמא, ועל אורייתא קיימא. הך הוא דכתיב, (ירמיה לג) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי. אורייתא איהי ארפא דחיי בהאי עלמא, וארפא דחיי בעלמא דאתי.

וכר מאן דאשתדל באורייתא, כאלו אשתדל בהיכליה דקודשא בריך הוא. דהיכלא עלאה דקודשא בריך הוא, אורייתא איהי. וכד בר נש עסיק באורייתא, קדשא בריך הוא קאים תמן, ואצית לקליה, כמה דכתיב, (מלאכי א) ויקשב יי' וישמע וגו'. ואשתזיב בר נש מתלת דינין: מדינא דהאי עלמא. ומדינא דמלאך המות, דלא יכול לשלטא עליה. ומדינא דגיהנם.

ויכתב ספר זכרון. מאי איהו. אלא אית ספר לעילא, ואית ספר לתתא. זכרון אתר (נ"א את) קיימא קדישא, דנטיל

לעילא, ואית ספר לתתא. זכרון אתר (נ"א את) קיימא קדישא, דנטיל

וְכַנִּישׁ לְגַבְיָהּ, כָּל חַיִּין דְּלַעֲיָלָא. סֵפֶר זְפָרוֹן
תְּרִין דְּרַגְיִין דְּאִינוּן חַד, וְרָזָא דָא שֵׁם יְהוָה
שֵׁם חַד. יְהוָה חַד. וְכֻלָּא מְלָה חַדָּא.

בְּגִין דְּאִית שֵׁם, וְאִית שֵׁם, שֵׁם לַעֲיָלָא, דְּאִיהוּ
אֲתְרָשִׁים (ס"א אַקְרִי שֵׁם) מִמָּה דְלָא יָדִיעַ, וְלָא
אֲתְרַמִּיז בִּידִיעָה כָּלִל. וְדָא אַקְרִי נְקוּדָה
עֲלָאָה. שֵׁם לְתַתָּא, דְּאַקְרִי שֵׁם, (דְּבֵרִים ד) מְקַצָּה
הַשָּׁמַיִם וְעַד קֶצֶה הַשָּׁמַיִם, בְּגִין דְּקַצָּה הַשָּׁמַיִם
אַקְרִי זְפָרוֹן. וְהָאִי שֵׁם, אִיהוּ נְקוּדָה דְלְתַתָּא,
דְּאִיהוּ שֵׁם מִהֵוּא זְפָרוֹן, דְּאִיהוּ קֶצֶה
הַשָּׁמַיִם, דְּנִטִּיל כָּל חַיִּין דְּלַעֲיָלָא. וְדָא אִיהוּ
קֶצֶה הַשָּׁמַיִם דְלְתַתָּא. וְשֵׁם דִּילִיָּה אִיהוּ נְקוּדָה
דְלְתַתָּא. נְקוּדָה דָא, אִיהוּ סֵפֶר דְקִיּוּמָא
בְּחֻשְׁבָּנָא, וְדָא הוּא וְלַחֻשְׁבֵי שְׁמוּ. סֵפֶר
דְקִאֲמָרָן, וְשֵׁם, חַד מְלָה הוּא, בְּכָל סֹטְרִין.

נְקוּדָה דָא בְּגִין דְקִיּוּמָא בְּאֲמַצְעִיתָא, אִיהוּ
עֲלָאָה עַל כָּל דְּאֲתַאחְדָן בָּהּ. שִׁית
סֹטְרִין, אֲתַאחְדָן בְּסֹפֶר עֲלָאָה, וְאִיהוּ עֲלָאָה
עֲלִיָּהוּ. שִׁית סֹטְרִין אֲתַאחְדָן בְּסֹפֶר תַּתָּאָה,
וְאִיהוּ עֲלָאָה עֲלִיָּהוּ. וְעַל דָא, סֵפֶר עֲלָאָה,
סֵפֶר תַּתָּאָה, וְכֻלָּא אַקְרִי תוֹרָה.

מַה בֵּין הָאִי לְהָאִי. אֶלָּא, סֵפֶר עֲלָאָה אִיהוּ
תוֹרָה שְׁבַכְתָּב. בְּגִין דְּאִיהוּ סְתִימָא, וְלָא
קִיּוּמָא אֶלָּא בְכַתָּב, דְּתַמָּן אִיהוּ אֲתַר
לְאֲתַגְלָאָה לְתַתָּא. וּמֵאֵן אִיהוּ עֲלֵמָא דְאֲתִי.
סֵפֶר תַּתָּאָה, דָּא תוֹרָה דְּאַקְרִי תוֹרָה שְׁבַעֲלֵ פָה,
וּמֵאֵן אִיהוּ עַל פֶּה, אֵלִין רְתִיכִין דְלְתַתָּא,
דְּאִיהוּ קִיּוּמָא עֲלִיָּהוּ. וּבְגִין דְלָאוּ אִינוּן
בְּכֻלָּא דְכְּתִיבָה דְלַעֲיָלָא, אַקְרוּן עַל פֶּה.

וְתוֹרָה דָּא קִיּוּמָא עַל פֶּה, בְּגִין דְכְּתִיב, (בְּרַאשִׁית
ב) וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהָיָה לְאַרְבָּעָה רְאשִׁים
וְתוֹרָה עֲלָאָה, אַף עַל גַּב דְּאִיהוּ קִיּוּמָא לַעֲיָלָא,

שְׁנוּטֵל וְכוּנְס אֵלָיו אֵת כָּל הַחַיִּים
שְׁלַמְעֵלָה. סֵפֶר זְפָרוֹן - שְׁתֵּי
דְּרַגּוֹת שְׁהֵן אַחַת, וְסוּד זֶה שֵׁם
יְהוָה שֵׁם אֶחָד. יְהוָה אֶחָד.
וְהַכֵּל דְּבַר אֶחָד.

מִשּׁוּם שֵׁי שֵׁם יוֹשׁ שֵׁם. שֵׁם
לְמַעֲלָה, שֶׁהוּא נְרָשֵׁם (נְקָרָא שֵׁם)
מִמָּה שְׁלֵא יָדוּעַ וְלֹא נְרַמְזוּ בִּידִיעָה
כָּלִל, וְזוֹ נְקָרָא נְקָדָה עֲלִיוֹנָה.
שֵׁם לְמַטָּה, שְׁנִקְרָא שֵׁם, מְקַצָּה
הַשָּׁמַיִם וְעַד קֶצֶה הַשָּׁמַיִם, מִשּׁוּם
שְׁקַצָּה הַשָּׁמַיִם נְקָרָא זְפָרוֹן.
וְהַשֵּׁם הַזֶּה הוּא נְקָדָה שְׁלַמְטָה,
שֶׁהוּא שֵׁם מֵאוֹתוֹ זְפָרוֹן, שֶׁהוּא
קֶצֶה הַשָּׁמַיִם, שְׁנוּטֵל אֵת כָּל
הַחַיִּים שְׁלַמְעֵלָה. וְזֶהוּ קֶצֶה
הַשָּׁמַיִם שְׁלַמְטָה. וְהַשֵּׁם שְׁלוֹ הִיא
הַנְּקָדָה שְׁלַמְטָה. נְקָדָה זוֹ הִיא
סֵפֶר שְׁעוּמָד בְּחֻשְׁבּוֹן, וְזֶהוּ
וְלַחֻשְׁבֵי שְׁמוּ. הַסֵּפֶר שְׁאֲמָרָנוּ
וְשֵׁם - דְּבַר אֶחָד הוּא בְּכָל
הַצְּדָדִים.

הַנְּקָדָה הַזֹּאת, מִשּׁוּם שֶׁהִיא עוֹמְדָת
בְּאֲמַצְעַי, הִיא עֲלִיוֹנָה עַל כָּל
הַנְּאֻחִזִים בָּהּ. שְׁשֵׁה צְדָדִים
אֲחוּזִים בְּסֵפֶר הָעֲלִיּוֹן, וְהוּא
עֲלִיּוֹן עֲלֵיהֶם. שְׁשֵׁה צְדָדִים
נְאֻחִזִים בְּסֵפֶר הַתַּחְתּוֹן, וְהוּא
עֲלִיּוֹן עֲלֵיהֶם. וְעַל זֶה סֵפֶר עֲלִיּוֹן
וְסֵפֶר תַּחְתּוֹן, וְהַכֵּל נְקָרָא תוֹרָה.
מַה בֵּין זֶה לְזֶה? אֶלָּא, סֵפֶר עֲלִיּוֹן
הוּא תוֹרָה שְׁבַכְתָּב, מִשּׁוּם שֶׁהִיא
סְתוּמָה וְלֹא עוֹמְדָת, אֶלָּא רַק
בְּכַתָּב, שְׁשֵׁם הוּא הַמְּקוֹם
לְהַתְּגַלּוֹת לְמַטָּה. וּמִי הוּא הָעוֹלָם
הַבֵּיא? סֵפֶר הַתַּחְתּוֹן, זוֹ תוֹרָה
שְׁנִקְרָא תוֹרָה שְׁבַעֲלֵ פָה. וּמִי
הוּא עַל פֶּה? אֵלּוּ הַמְּרַכְּבוֹת שֶׁל
מַטָּה, שֶׁהִיא עוֹמְדָת עֲלֵיהֶן.
וּמִשּׁוּם שְׁאִינוּן בְּכֻלָּל שֶׁל כְּתִיבָה
שְׁלַמְעֵלָה, נְקָרָאִים עַל פֶּה.

וְתוֹרָה זוֹ עוֹמְדָת עַל פֶּה, מִשּׁוּם
שְׁכַתּוּב (בְּרַאשִׁית ב) וּמִשָּׁם יִפְרֹד